

ליקוטי אמרים חלק שני

הנקרא בשם חינוך קטן

מלוקט מפי ספרים ומפי סופרים קדושי עליון נ"ע
מיוסד על פרשה ראשונה של קריאת שמע:

חנוך

הברזל שהוא הם"א ר"ל לקרבנו אליו ולדבקנו בשמו ממש והוא ושמו אחד דהיינו שרוממנו מתכלית השפלות והטומאה לתכלית הקדושה וגדולתו ית' שאין לה קץ ותכלית אזי כמים הפנים אל פנים תתעורר האהבה בלב כל משכיל ומתבונן בענין זה בעומקא דלבא לאהוב את ה' אהבה עזה ולדבקה בו בלב ונפש כמו שיתבאר במקומה באריכות. והנה ענין אהבה זו רצה מרע"ה ליטע בלב כל ישראל בפרשה ועתה ישראל וגו' בפסוק הן לה' אלהיך השמים וגו' רק באבותיך חשק וגו' ומלתם וגו' בשבעים נפש וגו' ואהבת וגו'. ולכן סיים דבריו על אהבה זו אשר אנכי מצוה אתכם לעשותה שהיא אהבה עשויה בלב ע"י הבינה והדעת בדברים המעוררים את האהבה וע"ז צוה כבר תחלה והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך כדי שע"ז תבא לאהבה את ה' כדאיתא בספרי ע"פ זה. והנה על אהבה זו השנית שייד לשון מצוה וצווי דהיינו לשום לבו ודעתו בדברים המעוררים את האהבה אבל באהבה ראשונ' שהיא שלהבת העולה מאליה לא שייד לשון צווי ומצוה כלל ולא עוד אלא שהיא מתן שכרן של צדיקים לטעום מעין עו"הב בע"הזו שעליה נאמר עבודת מתנה אתן את כהונתכם כמו שיתב' במקומה אך הנה ידוע ליודעים טעמא דקרא מאי דכתיב כי שבע יפול צדיק וקם ובפרט שהאדם נקרא מהלך ולא עומד וצריך לילך ממדרגה למדרגה ולא לעמוד במדרגה אחת לעולם ובין מדרגה למדרגה טרם שיגיע למדרגה עליונה ממנה הוא בבחי' נפילה ממדרג' הראשונ' אך כי יפול לא יוטל כתיב ואינה נקראת נפילה אלא לגבי מדריגתו הראשונה ולא לגבי שאר כל אדם ח"ו שאעפ"כ הוא למעלה מכל האדם בעבודתו כי נשאר בה בחי' רשימו ממדריגתו הראשונה אך עיקרה מאהבה שנתחנך והורגל בה מנעוריו בטרם שהגיע למדרגת צדיק וז"ש גם כי יזקין וגו'. והנה ראשית הדברים המעוררים האהבה והיראה ויסודן היא האמונה הטהורה ונאמנה ביחודו ואחדותו יתברך וית':

לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה הנה מדכתיב על פי דרכו משמע שאינה דרך האמת לאמיתו וא"כ מאי מעליותא שגם כי יזקין לא יסור ממנה. אך הנה מודעת זאת כי שרשי עבודת ה' ויסודותיה הן דחילו ורחימו היראה שרש ויסוד לסור מרע והאהבה לועשה טוב וקיום כל מ"ע דאוריית' ודרבנן כמו שיתב' במקומן (ומצות החינוך היא ג"כ במ"ע כמ"ש בא"ח סימן שמ"ג): והנה באהבה כתיב בס"פ עקב אשר אנכי מצוה אתכם לעשותה לאהבה את ה' וגו' וצריך להבין איך שייד לשון עשייה גבי אהבה שבלב אך הענין הוא דיש שני מיני אהבת ה' האחת היא כלות הנפש בטבעה אל בוראה כאשר תתגבר נפש השכלית על החומר ותשפילו ותכניעוהו תחתיה אזי תתלהב ותתלהט בשלהבת העולה מאליה ותגל ותשמח בה' עושה ותתענג על ה' תענוג נפלא והזוכים למעלת אהבה רבה זו הם הנקראים צדיקים כדכתיב שמחו צדיקים בה' אך לא כל אדם זוכה לזה כי לזה צריך זיכוך החומר במאד מאד וגם תורה ומעשים טובים הרבה לזכות לגשמה עליונה שלמעלה ממדרגת רוח ונפש כמ"ש בר"ח שער האהבה. והשנית היא אהבה שכל אדם יוכל להגיע אליה כשיתבונן היטב בעומקא דלבא בדברים המעוררים את האהבה לה' בלב כל ישראל. הן דרך כלל כי הוא חיינו ממש וכאשר האדם אוהב את נפשו וחיו. כן יאהב את ה' כאשר יתבונן וישים אל לבו כי ה' הוא נפשו האמיתית וחיו ממש כמ"ש בזהר ע"פ נפשי אויתיך וגו'. והן דרך פרט שכשיבין וישכיל בגדולתו של מו"ה הקב"ה דרך פרטית כאשר יוכל שאת בשכלו ומה שלמעלה משכלו ואח"כ יתבונן באהבת ה' הגדולה ונפלאה אלינו לירד למצרים ערות הארץ להוציא נשמותינו מכור